

Medlem siger Nej, men det er min Overbevisning, at de kunne det. Thi de ere saa stærke, at de kunne holde ud over 4 Maaneder uden at gaa i Stykker, medens de andre kun kunne holde ud i længere Tid ved Hjælp af aaben Revolte, og det faa de jo ikke Lov til. Det er selvfølgelig ikke Arbejdsgivernes Hensigt at bruge Magten paa denne Maade, det er jeg klar over, men alene den Mulighed, at det kan komme dertil, anser jeg for uheldig, og Samfundet maa da have Lov til at oprette en Institution, der kan gribe ind i det Øjeblik, da Kampen bliver en Kamp paa Liv og Død; for den kunne og villé vi ikke tage.

Vi kunne, som Forholdene blive, naar vi afgrænse Strejke og Lockout, se med en vis Rolighed paa en Kamp mellem Kapital og Arbejde og maaske ogsaa paa et Nederlag for Arbejderne, men vi kunne ikke se med Rolighed paa, at den ene af Parterne bliver slaaet saa langt ned, at den bliver knust. Der maa Samfundet skride ind. Ganske vist bliver det efter mit Skøn — det ærede Medlem, der var Ordfører for Socialdemokraterne (Sigvald Olsen) benægtede det — til Fordel for Arbejderne at have Forligsmanden, fordi de ere den svage Part, men Samfundet har, som sagt, Ret til at skride ind, naar Kampen tilspidises saaledes, at Spørgsmaalet bliver, om den ene Klasse skal kueden anden, og lægge et Pres paa den offentlige Mening. Hvad repræsentere vi Rigsdagsmænd? Vi ere maaske uværdige Repræsentanter, men vi repræsentere Statens høje Idé, vi repræsentere noget, der er meget større end baade Arbejdsgivere og Arbejdere, der, medens vi andre ere Repræsentanter for Staten, kun ere Mujikker. Vi repræsentere Statens Idé, Statens Retfærdighed, Statens almindelige Princip, hvorefter enhver Stat skal ledes, saaledes at ingen Samfundsklasse bliver saa stærk, at den bliver en Stat i Staten, og at paa den anden Side heller ingen Klasse maa kues saadan, at en anden sætter sin Fod paa dens Nakke. Det er det, der er det rigtige Statsprincip, som er det naturlige, naar man mener, at Staten er andet og mere end en ren Maskine til at udføre visse enkelte Funktioner, som Enkeltmænd ikke kunne overkomme at paatage sig.

I Tilfælde af, at en Konflikt har naaet det Punkt, at den bliver en Kamp paa Liv og Død, og den offentlige Orden bliver krænket, maa Staten skride ind, men i samme Øjeblik vil Underklassen ikke forstaa andet, end at Staten kun er en Politinøve, der skrider ind til Fordel

for Modstanderne; den vil ikke kunne se andet, naar Staten kun har den Pligt at optræde beskyttende overfor den offentlige Orden. Underklassen faar den Mening, at Statsmagten rettes mod den, og i samme Grad, det sker, mister den sin Tillid til Staten, og i samme Grad bliver dens Retsfølelse krænket. Det gaar her paa dette Punkt, som det gaar i Militærvæsenet. Det er blevet sagt mig af Officerer, at de mest vellidte af dem ere ikke dem, der ere de bøjeligste og skikkeligste, men det er dem, der ere de retfærdigste. De Officerer, der ere lunefulde og uretfærdige — selv om de ellers ere nok saa skikkelige —, ere i Regelen ilde lidte og foragtede. Det samme er Tilfældet med Hensyn til Statsmagten.

Hvad fordrer Underklassen af Statsmagten? Underklassen vil een Ting, den vil regeres, det har Socialdemokraterne forstaaet. Men der er to Ting til, som Underklassen vil: den vil have Arbejde og den vil have Retfærdighed. Naar man giver Underklassen Brød og Retfærdighed, er Statsmagten uendelig stærk overfor Underklassen, saa er denne største i Virkeligheden tilfreds. Men i det Øjeblik Underklassen kun ser Statsmagten i en given Konflikt gaa imod den i Form af Politimagt, og i samme Øjeblik Underklassen opdager, at den kan blive slaaet ned til det rene intet, uden at Staten vil hjælpe den, i samme Øjeblik faar den Tvivl om, at Staten vil øve Ret og Billighed ogsaa overfor den.

Jeg skal her nævne et Eksempel, som maaske ligger lidt langt tilbage. Hvis de Herrer huske de gamle Bondeoprør i Middelalderen og senere omkring ved Reformationstiden, vide De, at disse Oprør bleve slaaede ned og det meget haardt. Det var nødvendigt, at de bleve slaaede ned, thi efter de daværende Samfundsforhold betød de en Kamp mod Statsmagten, der for sin egen Skyld maatte slaa dem ned. Men det forbryderske ved Statsmagtens Fremgangsmaade var, at man udliveredede Underklassen til Overklassens Naade, saa denne kunde gøre med Underklassen, hvad den vilde. Det er en Fejl, der tidt gentager sig i Historien, at hver Gang Underklassen forbryder sig mod den bestaaende Samfundsorden, tillader Staten Overklassen at straffe den, straffe den haardt.

Jeg gentager, at overfor de Fejl og Forbrydelser, Arbejderpartiet kan begaa — og det vil sikkert begaa mange skæbnesvangre Fejl endnu —, kan det være nødvendigt at straffe og holde igen, men man